

Socialdepartementet

Eskilstuna kommuns yttrande över remiss - Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72)

Eskilstuna kommun har fått tillfälle att yttra sig över remissen *Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård* (SOU 2024:72), er beteckning S2024/01966. Eskilstuna kommun, genom vård- och omsorgsnämnden, lämnar följande yttrande.

Yttrande

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till utredningens bedömningar och förslag. Däremot saknas ett perspektiv kring digitala lösningar som kan bidra till arbetet med att stärka den medicinska kompetensen, och som kommer att behöva utnyttjas i allt högre utsträckning för en ökad effektivitet i verksamheterna. Det kan bland annat handla om att möjliggöra för fler digitala möten, exempelvis för teamssamverkan, medan personliga möten fortsatt ska prioriteras där det skapar värde.

4. Stärkt läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård

Vad gäller reglering av avtal för läkarmedverkan behöver det skapas bättre förutsättningar för en lika vård på lika villkor för hela befolkningen i kommunerna. Avtalen mellan kommun och region bör reglera tillgängligheten till medicinsk kompetens under hela dygnet. Dock är tillgänglighet är ett begrepp som kan tolkas på olika sätt. Den medicinska kompetensen och möjlighet till läkare och sjuksköterskas fysiska bedömning på plats ute hos patient ska ske utifrån bedömning oavsett tid på dygnet eller geografisk placering. Samtidigt behöver det antal läkare i primärvården som arbetar särskilt mot den kommunala hälso- och sjukvården begränsas. Genom tydligare avtal och en omfördelning av resurser kan en sådan begränsning tillämpas och därmed bidra till en bättre kontinuitet i arbetet och minskad administration.

En stärkt avtalssamverkan blir viktig i styrningen av den gemensamma hälso- och sjukvården. Vård- och omsorgsnämnden tar inte ställning till huruvida det bör införas sanktioner kopplat till eventuella brister i läkarmedverkan. Däremot bör det finnas tydligt och konkret beskrivet vilka påföljder det blir i samband med att avtalet inte följs. Som beskrivs i utredningen finns administrativa utmaningar för kommunerna att anställa läkare och blir därmed en åtgärd som sällan används.

Utredningen beskriver vidare att uppföljningen av avtalen ser olika ut i kommuner och regioner. Samtidigt saknas strukturer för hur resultatet av den uppföljning som sker ska tas om hand. Identifierade brister i samband med uppföljningen behöver leda till åtgärder för att kunna utveckla och förbättra verksamheten.

Stärkt medicinsk kompetens på ledningsnivå kan gynna den kommunala hälso- och sjukvårdens kvalitet. Redan idag bör den befintliga kompetensen tas tillvara i ledningsarbetet, vilket kan försvåras av att funktioner så som medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering är organisatoriskt placerade på olika sätt i kommunerna. En mer enhetlig placering av vissa funktioner skulle kunna bidra till att rätt kompetenser utnyttjas i de strategiska besluten.

5. En ordning där kommunerna kan anställa läkare

Vård- och omsorgsnämnden stödjer utredningens förslag om att kommunerna ges möjlighet att kunna erbjuda läkarinsatser för det patientnära kliniska arbetet. I synnerhet på så sätt att det inte behöver vara fråga om ett formellt anställningsförfarande, utan att det blir upp till kommunerna att kunna välja formerna i samband med utnyttjandet den möjligheten.

Det är i dagsläget få kommuner som har erfarenhet av att anställa läkare. De praktiska utmaningar som beskrivs i utredningen behöver kartläggas och hanteras på nationell nivå för att förenkla och möjliggöra för kommuner att kunna anställa läkare. Det borde inte vara upp till varje region att hantera exempelvis läkares tillgång till sammanhållen journal mellan regionen och kommunen. I samband med införandet av en möjlighet för kommuner att anställa läkare blir en förutsättning att det även tillhandahålls ett stöd för att genomföra en sådan anställning. Inte minst i samband med extra ordinära händelser som kan kräva en särskilt skyndsam hantering.

6. Kompetensförsörjning i kommunal hälso- och sjukvård

Avsnittet beskriver att hälso- och sjukvården och lärosätena behöver samarbeta för att utbildningen ska fungera. Här kan kliniska adjunkter i kommunal hälso- och sjukvård spela en viktig roll i arbetet med att föra utbildning och klinisk verksamhet närmare varandra.

7. Nya karriär och utbildningsmöjligheter

Att göra det mer attraktivt för legitimerade yrkesgrupper att arbeta i den kommunala hälso- och sjukvården är nödvändigt för att stärka kompetensförsörjningen. Vård- och omsorgsnämnden ser positivt på utredningens förslag om att avsätta medel till kommuner för vidareutbildning av specialistsjuksköterskor i kommunal hälso- och sjukvård. Vidare har avsnittet ett stort fokus på läkare och sjuksköterskor. Inom kommunal hälso- och sjukvård finns även andra bristyrken, som exempelvis arbetsterapeut och fysioterapeut, vilken slår hårt mot en effektiv teamsamverkan.

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiva till utredningens förslag om att utveckla en nationell ledarskapsutbildning. Det behöver däremot tydliggöras om inriktningen är att den ska riktas till samtliga chefer inom kommunal hälso- och sjukvård. Utifrån kommunernas organisering kan en chefs personalansvar omfatta enbart personal verksamma utifrån Socialtjänstlagen och Lagen om Stöd och Service,

även om chefen också ansvarar för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom sin verksamhet. Ett exempel kan vara som chef för ett äldreboende.

Vård- och omsorgsnämnden stödjer utredningens förslag om att genomföra försöksverksamhet med Magnetmodellen. Däremot saknas ett resonemang kring hur ej legitimerad personals kompetens ska kunna stärkas, även om modellen till viss del kan ge sådana följd effekter. Risker är att det skapas ett för stort glapp mellan sjuksköterska med uppdrag att tillhandahålla stöd till omvårdnadspersonalen och förmågan att ta emot stödet. I samband med genomförande av försöksverksamhet kan Eskilstuna kommun fungera som en lämplig kommun att ingå bland de som utses.

ESKILSTUNA KOMMUN